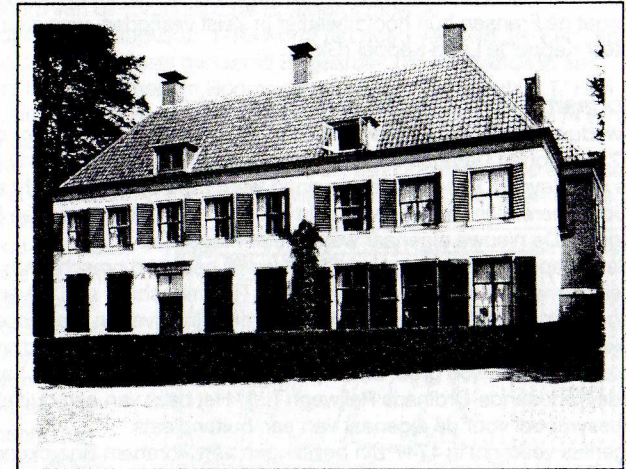

De historie van de buitenplaats Veelzigt te Zeist

R.P.M. Rhoen

Inleiding

Tot de weinige buitenplaatsen die Zeist voor 1815 telde, behoorde Veelzigt. De ontwikkeling van Zeist tot de 'Parel van de Stichtse Lustwarande' zette rond die tijd in. Het gemeentebestuur stond niet onwillig tegenover deze ontwikkeling en probeerde het de bewoners van de buitenplaatsen zo aangenaam mogelijk te maken. De meeste buitens in deze gemeente lagen aan de weg van Utrecht naar Arnhem; vooral aan de Utrechtseweg.

Veelzigt, uit het familiealbum van fam. Feldhaus van Ham, 1925.

'Des Konincks logement'

Gedurende de 16e en 17e eeuw waren de schouten van het gerecht Zeist vaak tevens herbergier van het Hof van Holland, de herberg gelegen direct naast de kerk in de Dorpsstraat. Dat was niet het geval toen Louis la Haey van 1655 tot 1667 schout van Zeist was. Hij bewoonde een huis aan de andere kant van de dorpskerk aan de Utrechtseweg. Mogelijk heeft hij dat huis laten bouwen. Rond 1540 behoorden de gronden nog toe aan keizer Karel V en aan de Domeinen.

Het huis had oorspronkelijk een breedte van 13 meter en een diepte van 9 meter en had geen verdieping. Naast de voordeur waren aan elke kant twee ramen. Het huis bezat volgens het kohier van het haardstedegeld in 1715 vijf stookplaatsen en een bakoven, hetgeen op een zekere mate van welstand duidt. Een klein gedeelte van de westgevel is te zien op een tekening van Johannes de Bosch uit 1756. Een andere afbeelding van voor 1800 is niet bekend.

Op 12 juni 1672 stak het Franse leger bij Lobith de Rijn over. De stad Utrecht gaf zich op 23 juni zonder strijd over aan Lodewijk XIV. Aan de Franse bezetting van Utrecht kwam op 23 november 1673 een eind. Lodewijk XIV verbleef tijdens zijn veldtocht tegen de Republiek van 1 tot 10 juli 1672 in Zeist. Hier ontving Lodewijk het gezantschap van de Staten van Utrecht en later Pieter de Groot, een zoon van Hugo de Groot, als gezant van de Staten-Generaal. Heer Martens schrijft in zijn 'Verhaal van het gebeurde bij de overgave der stad Utrecht in Juni 1672' dat de koning gedurende deze dagen het huis van de weduwe van Louis la Haey betrok, 'des Konincks logement, dat tot de Schoutin

